

BULLETIN

č. 6, 2002, roč. VII.

OBSAH

1 Úvodem

Valná hromada KSKŘI v ČR

2 Pozvánka

Kvalifikace správců konkursních podstat

3 Proč personální certifikace? Ing. Jitka Ondeková

Mezinárodní konference

4 Kultura insolvenčního práva a krizového řízení v ČR a evropská perspektiva oboru

Informace z Komory

5 Výběr rozhodnutí soudů ČR uveřejněných v časopise Soudní judikatura

8 Nález Ústavního soudu ze dne 25. června 2002 ve věci návrhu na zrušení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání ve znění pozdějších předpisů

14 Zprávy z Komory

15 Informace z tisku

*Vážení členové Komory specialistů pro krizové řízení
a insolvenční v ČR, vážení čtenáři,*

*nad rámec běžných starostí s řízením konkursů postihla řadu našich
členů ničivá povodeň. V mnoha případech došlo k poškození
konkursní podstaty, ale dnes již víme i o tom, že došlo ke ztrátám
vlastních domovů a majetku.*

*Těžko se hledají slova, kterými by bylo možné vyjádřit se k této situaci,
tím spíše když člověk patří do skupiny těch „ostatních“, náhodou
nezasažených a tím šťastnějších.*

*Představenstvo Komory projevilo mimořádný zájem spolupodílet se
na řešení vzniklé situace a nabízí těm, kteří byli povodní postiženi v
rámci řízení a obhospodařování konkursní podstaty informační,
konzultační a i konkrétní pomoc v řízení konkursů v jednotlivých
regionech. V uvedených případech je možné obrátit se na výbory
územních sekcí, jejichž předsedové mají potřebné informace pro
řešení vzniklé problematiky.*

*Život jde však dále a před námi jsou další úkoly, které ve druhém
pololetí 2002 máme před sebou. Ve spolupráci s INSOL International
připravujeme v listopadu letošního roku mezinárodní konferenci,
která by věnovala pozornost kultuře insolvenčního práva a krizového
řízení v ČR a otázkám perspektivy oboru v Evropě a také by poskytla
platformu pro diskusi tvůrců legislativního rámce, specialistů našich
i zahraničních, pro výměnu informací, názorů a pobledů. Druhou
významnou akcí bude Valná hromada Komory, připravovaná na
počátek prosince letošního roku. Vaše názory, náměty a připomínky
nám pomohou zvládnout přijaté úkoly a připravit i pro Vás zajímavý
program.*

Vaše

Redakční rada

Upozorňujeme čtenáře, že názory zveřejněné v Bulletinu nereprezentují oficiální stanovisko KSKŘI v ČR. Rádi bychom podnítli odbornou diskusi a otiskneme vaše názory a připomínky k problémům stejně tak i k obsahu Bulletinu, které nám na sekretariát KSKŘI v ČR zašlete.

KOMORA SPECIALISTŮ
PRO KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A INSOLVENČI
V ČESKÉ REPUBLICE

Pozvánka na Valnou hromadu KSKŘI v ČR

**Představenstvo Komory specialistů pro krizové řízení a insolvenční v ČR,
svolává v souladu se Stanovami Valnou hromadu na den 2. prosince 2002
do Kulturního domu EDEN, Praha 10**

Valná hromada bude zahájena v **9,00 hodin**. Žádáme členy KSKŘI v ČR, aby se k prezentaci dostavili minimálně půl hodiny před zahájením.

PROGRAM:

1. Zahájení Valné hromady KSKŘI v ČR
2. Volba mandátové a návrhové komise, volba zapisovatele a ověřovatelů zápisu
3. Schválení programu a jednacího řádu Valné hromady
4. Zpráva mandátové komise
5. Zpráva prezidenta o činnosti KSKŘI v ČR
6. Zpráva o činnosti dozorčí rady
7. Zpráva o činnosti disciplinární komise
8. Zpráva o činnosti smírčí komise
9. Zpráva o hospodaření Komory v roce 2002
10. Návrhy na změny vnitřních předpisů KSKŘI v ČR
11. Plán práce představenstva pro rok 2003
12. Návrh rozpočtu Komory pro rok 2003
13. Diskuse
14. Usnesení z Valné hromady
15. Závěr

Písemné materiály k jednotlivým bodům programu budou publikovány v Bulletinu v souladu s čl. 4.4 Stanov KSKŘI v ČR.

V případě, že Valná hromada nebude usnášeníschopná, bude svolána náhradní valná hromada v souladu s čl. 4.9 Stanov KSKŘI v ČR, na 10.00 hodin se stejným programem.

Ing. Erich DEUTSCH v.r.
prezident

NÁVRATKA

Potvrzuji svou účast na jednání Valné hromady Komory specialistů pro krizové řízení a insolvenční v ČR, dne 2. prosince 2002 v Kulturním domě EDEN, Praha 10

.....
Čl. číslo, podpis

K výše uvedenému programu Valné hromady Komory mám následující připomínky a doplnění:

Pozn.: účast lze potvrdit telefonicky na č. 2 27195276, faxem na č. 2 27195275, písemně na adresu Komory - Dlouhá 16,110 00 Praha 1. Vzhledem k tomu, že e-mail Komory není zatím v důsledku povodňové funkční, je možné využít náhradního spojení na adrese: tis-praha@tis-praha.cz.

Proč personální certifikace pro správce konkursní podstaty, likvidátora, dražebníka

Ing. Jitka ONDEKOVÁ, CERT - ACO, s.r.o.

Samotná povaha certifikačního procesu se speciálním důrazem na nezávislost, objektivitu, hloubku prověřování a schopnosti řešit problémy praxe **předurčuje certifikaci personálu** nesporně významnou roli v řízení lidských zdrojů.

Certifikačnímu systému je tato významná úloha v řízení a rozvoji lidských zdrojů připisována nejenom z hlediska zvyšování odborné úrovně příslušných profesí; samotný systém nastavuje určité mantinely požadované úrovně vědomostí i praktických zkušeností, stanoví podmínky pro udržení kvalifikačních podmínek a motivuje pracovníky být v procesu jejich udržování osobně aktivní. Významným prvkem tohoto systému je kontrola právě osobní aktivity certifikovaného pracovníka při výkonu příslušné profese. Z tohoto hlediska hodnotila systém zpracované personální certifikace likvidátorů a správců konkursních podstat jako jeden z důležitých kroků na přípravě celého systému zvyšování odborné úrovně správců Komora specialistů pro krizové řízení a insolvenční v ČR na zasedání představenstva a po jednání se zástupci územních sekcí se přihlásila v této oblasti ke spolupráci s tím, že získané zkušenosti budou využity při řešení otázky kvalifikace v novém úpadkovém právu (dle informace viceprezidentky Komory Ing. A. Klosové).

Systém byl velice **pozitivně hodnocen** zejména z hlediska nezávislého posuzování akreditovaným certifikačním orgánem, jak pokud jde o způsobilost pracovníků zastávat určitou funkci, tak z hlediska ověření teoretických vědomostí či praktických zkušeností.

Nedílnou součástí personálního certifikačního procesu k získání **osobního certifikátu správce konkursní podstaty, dražebníka, likvidátora** je ověření základních vstupních podmínek, které **musí** žadatelé splňovat, tedy vzdělání, praxi v oboru a speciální školení. Vzhledem k požadované praxi (VŠ a min. 2 roky/ SŠ - minimálně 4 roky praxe ve výše uvedených oblastech) je **osobní certifikát určen pro ty, kteří vykonávají příslušnou funkci**. Certifikát **musí garantovat kvalitu** způsobilosti k zastávání uvedených funkcí, a proto požadovaná praxe je **nezbytná**. Osobní certifikát je dokladem vysoké úrovně způsobilosti vykonávat určené činnosti. Stanovený systém recertifikace (certifikát je propůjčen na tři roky) zajišťuje **neustálé sebe-**

zdokonalování v oblasti teoretické i praktické. Právě tento systém (vstupní ověření základních požadavků uchazeče o certifikát, následný proces prověření žadatele formou písemné a ústní části) je KSKŘI hodnocen kladně. Tento proces vzdělání a následná personální certifikace je KSKŘI považován za vhodný k prosazení do nového úpadkového zákona. K udržení vysoké úrovně a kvality personální certifikace jsou určeny tzv. uznané školící organizace (Agentura TIS, Poradenství/Consultancy Tis Praha s.r.o., CERT Kladno, vysoké školy, zabezpečující výuku výše uvedených oblastí). Vzdělávací kurzy, absolvované u uvedených školících organizací jsou postačující pro to, aby se – při splnění ostatních stanovených podmínek – mohl správce, dražebník či likvidátor ucházet o získání certifikátu.

V současné době je jediným certifikačním orgánem pro funkci **právce konkursní podstaty, likvidátora a dražebníka certifikací orgán CERT-ACO, s.r.o.** se sídlem v Kladně (na základě osvědčení o akreditaci vydané Českým institutem pro akreditaci Praha č. 422 / 2001 ze dne 7. 11. 2001).

Základní podmínky pro získání osobního certifikátu a následné recertifikace jsou v **Informacích pro žadatele o certifikát**, které získáte na kontaktní adrese.

Kde se dozvíte další informace?

CERT-ACO, s.r.o. – certifikační orgán
Kontaktní osoba: Ing. Jitka Ondeková,
Huťská 275/3, 272 01 Kladno,
tel: 312 645 007, 312 645 058
e-mail: cert@cert.cz, www.cert.cz

Zašleme Vám Přihlášku k certifikaci SKP, LIK, DRA, Informace pro žadatele o certifikát a zodpovíme Vaše dotazy.

Kultura insolvenčního práva a krizového řízení v ČR a evropská perspektiva oboru

je motto konference, kterou připravují Komora specialistů pro krizové řízení a insolvenční v ČR a INSOL International ve dnech 11. a 12. listopadu 2002 v prostorách Kongresového centra - Hotel Crowne Plaza v Praze. Na její přípravě se podíleli odborníci Komory, zejména komise pro vnější vztahy, za podpory mezinárodní organizace INSLO International sdružující specialisty v oboru insolvenční a krizového řízení z celého světa.

Polistopadový vývoj insolvenčního práva vstupuje v ČR do další, pro českou ekonomiku velmi důležité fáze. Nad novým zněním zákona budou diskutovat čeští odborníci a praktikující specialisté s odborníky z oboru ze zahraničí. Konference se bude kromě právního aspektu a jeho praktického dopadu v dalších dvou sekcích zabývat včasným rozpoznáváním krizového vývoje a krizovým řízením a ozdravováním společností v insolvenční. Globální pohled na uvedenou problematiku poskytnou v rámci svých příspěvků a v diskusích renomovaní zahraniční odborníci. Naším cílem je poskytnout platformu pro diskusi tvůrců zákonného rámce, praktikujících odborníků a zahraničních specialistů nad komplexní problematikou a výměna informací, názorů a pohledů, která může pozitivně ovlivnit proces vývoje práva a praxe uvedeného oboru, poskytnout kvalitní informace manažerům firem a aktuálně reagovat na vývoj podnikatelského prostředí v Čechách a v „Nové Evropě“.

Komu je konference určena ?

Konference je zejména určena odborníkům v uvedených oborech, správcům majetku, ekonomům a právníkům, zástupcům investičních společností, úvěrujícím ústavů, pojišťovatelům a také TOP manažerům nejrozvinutějších českých a moravských firem ze všech oborů podnikání, kteří zde získají potřebné informace. Zvláště pak je konference určena těm, kteří se chtějí jistěji pohybovat v českém právním a podnikatelském prostředí a také ve sjednocující se Evropě.

V prostorách přiléhajících kongresovému centru budou vybudovány prezentační panely partnerů akce. Možnost osobní konzultace s přítomnými odborníky, auditory, daňovými, finančními a bankovními poradci a dalšími lidmi z oblastí týkajících se obsahu konference je logickou nástavbou přednáškové části.

Program konference

Program konference bude zaměřen na dva okruhy problematiky

- Právní aspekty českého insolvenčního systému (z pohledu našich i britských specialistů)
- Revitalizace v praxi.

Organizace konference zahrnuje plenární zasedání, modulární uspořádání workshopů a je vymezen dostatek času pro diskusi v rámci i mimo rámec jednání.

Na konferenci vystoupí JUDr. Zdeněk Krčmář, předseda Senátu Nejvyššího soudu, předseda komise pro tvorbu nového úpadkového práva MS ČR, Ing. Ladislav Zelinka, náměstek ministra financí, MF ČR, Prof. Jaroslav Jirásek a další naši specialisté, ze strany INSOL International vystoupí M. Andrews, Anglie, Heinz Vallender, Německo, E.Maxwell, Anglie, Neil Cooper, Anglie, Robert Herzberg, Rakousko, John Lees, Hong Kong.

Organizátoři konference se obrací na členy Komory s žádostí o zaslání návratky v případě zájmu o účast na konferenci.

NÁVRATKA

Člen KSKŘI v ČR, jméno

adresa

územní sekce

Předpokládám, že se konference zúčastním.

Podpis:

Poznámka: návratku zasílejte faxem na č. 2 27195275, písemně na adresu: Komory - Dlouhá 16, 110 00 Praha 1. Vzhledem k tomu, že e-mail Komory není zatím v důsledku povodní funkční, je možné využít náhradního spojení na adrese: tis-praha@tis-praha.cz.

Výběr rozhodnutí soudů ČR uveřejněných v časopise Soudní judikatura

KONKURNÍ PRÁVO

Konkurs. Promlčení a prekluze pohledávky v konkursu. Podmínky řízení. Zastoupení na základě plné moci. Procesní nástupnictví při singulární sukcesi.

- aplikace: § 24 a násl., §92 odst. 2, § 103, § 104 odst. 2, § 107 odst. 1, § 218 odst. 1 písm. b) o. s.ř., ve znění účinném před 1. lednem 2001, § 2 odst. 3, § 3 odst. 1, § 4 odst. 1, § 4 odst. 4, § 7, § 20 odst. 8 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 156/1994 Sb., č. 224/1994 Sb. č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb. a č. 12/1998 Sb.
- I. Je-li žaloba (jiný návrh na zahájení řízení) podepsána pouze osobou, která tvrdí, že je zástupcem žalobce (navrhovatele) na základě plné moci, a která ani přes opatření soudu dle § 104 odst. 2, věty první, o.s.ř. toto zastoupení nedoloží, soud řízení zastaví. Dokud není tento nedostatek podmínky řízení (zastoupení) odstraněn, soud nepřihlíží ani k tvrzenému procesnímu nástupnictví na straně žalobce.
- II. Jestliže žalobce (navrhovatel) na výzvu soudu, aby doložil zastoupení, žalobu (jiný návrh na zahájení řízení) podepíše, soud na něj bude nadále pohlížet jako na nezastoupeného; překážka bránící projednání a rozhodnutí věci tím však odpadne. Stejně účinky jako dostatečný podpis žaloby (návrhu na zahájení řízení) má i to, že se žalobce (navrhovatel) s podáním, jímž se zahajuje řízení, vlastnoručně podepsaným podáním ztotožní.
- III. Jestliže věřitel (postupitel), který podal návrh na prohlášení konkursu na majetek dlužníka, postoupí v průběhu řízení o tomto návrhu pohledávku vůči dlužníku jiné osobě, přecházejí na sukcesora (postupníka) i procesní práva a povinnosti postupitele spojená s účastí na konkursním řízení (s jeho postavením navrhovatele konkursu).
- IV. Podání (dalšího) návrhu na prohlášení konkursu (dalším) věřitelem nemá vliv na běh promlčecí či prekluzivní lhůty ohledně pohledávky, kterou tento věřitel „doložil“.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.11.2001, sp. Zn. 29 C do 2352/2000

Konkurs. Dohlédací činnost konkursního soudu. Souhlas soudu s vydáním výtěžku zpeněžení odděleným věřitelům.

- aplikace: §12, § 28 odst. 2, § 66b odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 156/1994 Sb., č. 224/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 30/2000 Sb., č. 105/2000 Sb., č. 214/2000 Sb., č. 368/2000 Sb., č. 370/2000 Sb. a č. 120/2001 Sb.

Rozhodnutím, které konkursní soud vydává při výkonu své dohlédací činnosti (§ 12 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů), je i rozhodnutí, jímž uděluje správci konkursní podstaty souhlas s vydáním výtěžku zpeněžení odděleným věřitelům (§ 28 odst. 2 zákona).

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16.2.2001, sp. Zn. 1 Ko 14/ 2001

Konkurs. Dohlédací činnost konkursního soudu

- aplikace: § 11 odst. 4, § 12, 18, 18 a, § 21 odst. 2, § 27, § 66 b odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 74/ 1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 156/1994 Sb., č. 224/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 30/2000 Sb., č. 105/2000 Sb., č. 214/2000 Sb., č. 368/2000 Sb., č. 370/2000 Sb. a č. 120/2001 Sb.

- I. Rozhodnutími, která konkursní soud vydává při výkonu své dohlédací činnosti (§ 12 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů), jsou i rozhodnutí, jimiž odmítá nebo potvrzuje volbu členů věřitelského výboru a jejich náhradníků, jakož i rozhodnutí, jimiž upravuje postup správce a součinnost věřitelského výboru při soupisu majetku konkursní podstaty, při provozování úpádčova podniku nebo při zpeněžení majetku konkursní podstaty.
- II. Konkursní soud není oprávněn přezkoumat přihlášené pohledávky při výkonu dohlédací činnosti.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10.1.2000, sp. Zn. 1 Ko 369/99

Konkurs. Záloha na náklady konkursu. Přípustnost dovolání ve věci konkursu a vyrovnání

- aplikace: § 5 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 156/1994 Sb., č. 224/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 30/2000 Sb., č. 105/2000 Sb., č. 214/2000 Sb., č. 368/2000 Sb. a č. 120/2001 Sb. § 237, § 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř., ve znění účinném od 1. ledna 2001
- I. Dovolání proti usnesení, jímž odvolací soud potvrdil usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení pro neuhrazení zálohy na náklady konkursu dle § 5 zákona č. 328/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, není podle občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. ledna 2001, přípustné.
- II. Usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení zálohy na náklady konkursu je usnesením, jímž se řízení končí, není však usnesením „ve věci samé“.
- III. Podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) o.s.ř., ve znění účinném od 1. ledna 2001, je dovolání ve věci konkursu a vyrovnání přípustné jen proti těm rozhodnutím odvolacího soudu, jimiž se mění nebo potvrzují konkursní či vyrovnací rozhodnutí soudu prvního stupně „ve věci samé“.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.2.2002, sp.zn. 29 /Odo 75/2002

Konkurs. Zjištění majetku konkursní podstaty. Předběžní opatření

- aplikace: § 53, § 74 a násl., § 102 o.s.ř. § 12 odst. 2, § 18 odst. 4, § 66b odst. 1 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 156/1994 Sb., č. 224/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 30/2000 Sb., č. 105/2000 Sb., č. 214/2000 Sb., 368/2000 Sb., č. 370/2000 Sb. a č. 120/2001 Sb.

Předběžným opatřením nelze nařídit, aby ten, kdo má ve svém držení věc, náležející do konkursní podstaty, umožnil správci konkursní podstaty věc prohlédnout, ocenit, zapsat do soupisu konkursní podstaty a zpeněžit; jde o povinnost plynoucí přímo ze zákona (§ 18 odst. 4 zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů), jejichž splnění lze vynutit i uložením pořádkové pokuty (§ 53 o.s.ř.)

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.12.2001, sp.zn. 1 Ko 177/2001

Konkurs. Konečná zpráva. Odměna a výdaje správce konkursní podstaty

- aplikace: § 29 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 156/1994 Sb., č. 224/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 30/2000 Sb., č. 105/2000 Sb., č. 214/2000 Sb., 368/2000 Sb., č. 370/2000 Sb. a č. 120/2001 Sb., zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění zákonů č. 196/1993 Sb., č. 321/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 136/1994 Sb., č. 258/1994 Sb., č. 133/1995 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 208/1997 Sb., č. 129/1999 Sb., č. 17/2000 Sb., č. 22/2000 Sb., č. 100/2000 Sb., č. 241/2000 Sb., č. 256/2000 Sb., č. 141/2001 Sb., č. 262/2001 Sb. a 477/2001 Sb. vyhláška Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 476/1991 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání ve znění vyhlášek č. 37/1992 Sb., č. 583/1992 Sb., č. 277/1996 Sb. a 229/2000 Sb.

Při přezkoumání konečné zprávy (§ 29 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů), se soud nezabývá tím, zda odměna správce konkursní podstaty podléhá dani z přidané hodnoty.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25.10.2001, sp. Zn. 1 Ko 57/ 2001

Konkurs. Konečná zpráva. Rozvrhové usnesení

§ 29, § 30 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/ 1994 Sb., č. 74/1994, č. 117/1994 Sb., č. 156/1994 , č. 224/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 30/ 2000 Sb. č. 105/ 2000 Sb., č. 214/2000 Sb., č. 368/2000 Sb., č.370/2000 Sb. a č. 120/2001 Sb.

Rozvrhové usnesení nelze vydat, dokud usnesení o schválení konečné zprávy a vyúčtování odměny a výdajů správce konkursní podstaty nenabude právní moci.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3.12.2001, sp. Zn. 1 Ko 174/2001

Konkurs. Pohledávky za podstatou

- aplikace: §20 odst. 4, § 31 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 30/2000 Sb., č. 105/ 2000 Sb., č. 214/2000 Sb., č. 368/2000 Sb., č. 370/2000 Sb. a č. 120/2001 Sb.

Pohledávka vzniklá tím, že ručitel uhradil v průběhu konkursu úpadcův dluh, není pohledávkou za podstatou (§ 20 odst. 4, § 31 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů).

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25.3.2002, sp. zn. 1 Ko 35/2002

Konkurs. Pohledávky za podstatou

- aplikace: § 31 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/ 1994 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 156/ 1994 Sb., č. 224/ 1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/ 1997 Sb., č. 12/ 1998 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 30/2000 Sb., č. 105/ 2000 Sb., č. 214/ 2000 Sb., č. 368/2000 Sb., č. 370/ 2000 Sb. a č. 120/2001 Sb.

Pohledávka z titulu vrácení kupní ceny, vyplacené dlužníku před prohlášením konkursu na jeho majetek, není pohledávkou za podstatou (§ 31 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15.3.2002, sp. zn. 1 Ko 521/2001

Nález Ústavního soudu ze dne 25. června 2002 ve věci návrhu na zrušení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů

Ve Sbírce předpisů České republiky, částka 142/2002 Sb., citace 403/2002 Sb. byl uveřejněn Nález Ústavního soudu ze dne 25. června 2002 ve věci návrhu na zrušení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.

Text předpisu:

Ústavní soud rozhodl dne 25. června 2002 v plénu o návrhu Vrchního soudu v Praze na zrušení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů,

takto:

Ustanovení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, se dnem 31. března 2003 zrušují.

ODŮVODNĚNÍ

I.

Ústavní soud obdržel dne 23. listopadu 2001 návrh Vrchního soudu v Praze na zrušení ustanovení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, (dále také jen „zákon o konkursu a vyrovnání“).

Senát 1 Ko Vrchního soudu v Praze, složený z předsedy senátu JUDr. Františka Kučery a soudců JUDr. Jiřího Karety a JUDr. Jiřího Goldsteina, v řízení o odvolání správce konkursní podstaty JUDr. V. L. proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. dubna 2001 č. j. 99 K 76/2000-28 ve věci konkursu na majetek obchodní společnosti B. E., s. r. o., (dále jen „úpadce“) vedené u Městského soudu v Praze dospěl podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) k závěru, že ustanovení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona o konkursu a vyrovnání jsou v rozporu s čl. 9, 26 a 28 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), pročež podle § 109 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) řízení přerušil a podle čl. 95 odst. 2 Ústavy a § 64 odst. 4 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, předložil věc Ústavnímu soudu. Spolu s návrhem

na zrušení uvedených zákonných ustanovení byl Ústavnímu soudu předložen i spis Městského soudu v Praze sp. zn. 99 K 76/2000.

Z předloženého spisu a návrhu soudu bylo soudcem zpravodajem zjištěno následující:

Usnesením ze dne 6. února 2001 č. j. 99 K 76/2000-11 Městský soud v Praze prohlásil na majetek úpadce konkurs a správcem ustavil JUDr. V. L. (dále jen „správce“). Usnesením téhož soudu ze dne 17. dubna 2001 č. j. 99 K 76/2000-28 bylo schváleno, aby správce vyloučil z podstaty úpadcovu nedobytnou pohledávku a tři telefonní karty (výrok I.) a prohlášený konkurs pro nedostatek úpadcova majetku podle § 44 odst. 1 písm. d) zákona o konkursu a vyrovnání zrušil (výrok II.). Soud dále schválil vyúčtování hotových výdajů správce ve výši 1 193,60 Kč a jeho odměnu ve výši 10 000 Kč, vyslovil zároveň, že tyto pohledávky správce nebudou uspokojeny, neboť majetek podstaty nepostačuje k úhradě nákladů konkursu (výrok III.), a správci uložil, aby do třiceti dnů oznámil soudu, zda uzavřel účetní knihy a sestavil účetní závěrku (výrok IV.). V odůvodnění svého rozhodnutí stran výroku III. uvedl, že nároky správce na zaplacení jeho hotových výdajů a odměny, přestože byly soudem přiznány, nemohly být uspokojeny, neboť nebyl zpeněžen žádný majetek z konkursní podstaty a naopak jediný majetek byl ze soupisu konkursní podstaty vyloučen. Nároky správce nebylo možno uspokojit ani ze zálohy na náklady konkursu, protože ta v dané věci nebyla složena, neboť navrhovatel domáhající se prohlášení konkursu byl od této povinnosti podle § 5 odst. 1 zákona o konkursu a vyrovnání osvobozen coby úpadcův věřitel domáhající se uspokojení mzdového nároku.

Proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. dubna 2001 č. j. 99 K 76/2000-28 podal správce do výroku III. odvolání, v němž poukázal zejména na skutečnost, že předmětné usnesení v daném výroku není vykonatelné, neboť správcova pohledávka nebude a ani nemůže být nikým uhrazena, ačkoli správce splnil všechny povinnosti, které mu ukládá zákon a které mu byly uloženy soudem. Proto namítl, že dané rozhodnutí je v rozporu s čl. 26 Listiny a navrhl, aby odvolací soud v napadeném rozsahu usnesení soudu prvního stupně změnil a rozhodl, že výdaje a odměnu je správci povinná uhradit Česká republika.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení jeho vydání předcházející podle § 212 o. s. ř. (věc je u tohoto soudu vedena pod sp. zn. 1 Ko 257/2001) a shledal, že je namístě postu-

povat přiměřeně podle § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

Podle navrhovatelova názoru v řízení před Ústavním soudem v daném případě není sporu o tom, že správce má podle § 8 odst. 3 věty první zákona o konkursu a vyrovnání nárok na odměnu a na náhradu hotových výdajů, jež z pohledu ústavního je odůvodněn ustanoveními čl. 9, 26 a 28 Listiny. Navrhovatel v této souvislosti připomíná, že správce nevznnesl žádné námítky vůči té části rozhodnutí Městského soudu v Praze, jež vychází z uvedeného ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání a § 8a vyhlášky č. 476/1991 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, již soud schválil vyúčtování hotových výdajů správce a jeho odměnu. Za zásadní pro posouzení důvodnosti odvolání při nesporném skutkovém stavu věci, kdy v konkursní podstatě nejsou žádné prostředky a záloha na náklady konkursu nebyla složena, pak považuje otázku, zda lze správci za takovéto situace zcela odepřít plnění, jehož by se mu jistě dostalo v případě, kdy by tento nárok bylo z čeho uspokojit.

Ustanovení § 8 odst. 3 věty druhé zákona o konkursu a vyrovnání nestanoví než výlučný okruh zdrojů, z nichž je možno zákonné požadavky správce uspokojit, což lze podle navrhovatelova názoru akceptovat pouze v případě, že alespoň v jednom z těchto zdrojů se nacházejí prostředky, které lze k úhradě správce nároků použít. K tomu, aby nedošlo k porušení základních práv plynoucích z čl. 9, 26 a 28 Listiny, nutno podle Vrchního soudu v Praze vyžadovat, aby od povinnosti zaplatit zálohu na náklady konkursu nebyl a priori osvobozen nikdo. Vznik této situace umožňuje ustanovení § 5 odst. 1 věty druhé zákona o konkursu a vyrovnání. U vědomí potřeby nástroje k odstraňování tvrdosti navrhovatel v této souvislosti poznamenává, že soud nemusí vymáhat zálohu (popř. nemusí řízení pro její nezaplacení zastavit) v těch případech, ve kterých se v konkursní podstatě nacházejí prostředky, z nichž lze náklady konkursu pokrýt.

Zákonná úprava, která osvobozuje některé osoby od placení zálohy a neumožňuje uspokojit zákonné a oprávněné nároky správce ani z prostředků státu, jehož orgán přitom takto poškozenou osobu do funkce správce ustavil, pak podle přesvědčení Vrchního soudu v Praze je v rozporu s čl. 9, 26 a 28 Listiny. Proto postupoval v předmětné věci soud přiměřeně podle § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř., § 66a odst. 1 a § 66b odst. 3 zákona o konkursu a vyrovnání a podal podle čl. 95 odst. 2 Ústavy a § 64 odst. 4 zákona č. 182/1993 Sb. Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona o konkursu a vyrovnání.

II.

Podle § 42 odst. 3 a § 69 zákona č. 182/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zaslal Ústavní soud předmětný návrh Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Ve svém vyjádření ze dne 7. ledna 2002

předseda Poslanecké sněmovny prof. Ing. Václav Klaus, CSc., uvádí, že předmětný návrh směřuje proti ustanovením, která byla do zákona o konkursu a vyrovnání vložena zákonem č. 105/2000 Sb., kterým se mění zákon o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a to na základě návrhu, který Poslanecké sněmovně předložila poslankyně JUDr. Eva Dundáčková (sněmovní tisk 219). Zákon schválila Poslanecká sněmovna na své 24. schůzi dne 4. dubna 2000 ve znění pozměňovacích návrhů Senátu. Ustanovení, kterých se návrh na zrušení týká, schválila Poslanecká sněmovna na své 21. schůzi dne 28. ledna 2000 na základě pozměňovacích návrhů podle sněmovního tisku 219/5. Napadené ustanovení § 8 odst. 3 věty druhé bylo navrženo usnesením č. 74 ústavněprávního výboru, sněmovní tisk 219/4, které Poslanecká sněmovna ve druhém čtení vzala za základ dalšího projednávání návrhu zákona. Ustanovení § 5 odst. 1 věty druhé bylo navrženo poslancem Ivanem Pilipem v průběhu projednávání návrhu zákona ve druhém čtení jako pozměňovací návrh k návrhu ústavněprávního výboru. S tímto návrhem se Poslanecká sněmovna ztotožnila poměrem hlasů 102 pro a 45 proti z přítomných 153 poslanců. Při projednávání návrhu zákona v Senátu nedoznala napadená ustanovení žádné změny.

Předseda Poslanecké sněmovny dále ve svém vyjádření uvedl, že dne 28. ledna 2000 bylo při hlasování o návrhu předmětného zákona na 21. schůzi Poslanecké sněmovny přítomno 152 poslanců, z nichž pro návrh zákona bylo 128 a 1 byl proti. Na 24. schůzi Poslanecké sněmovny dne 4. dubna 2000 při hlasování o návrhu zákona ve znění pozměňovacích návrhů navržených Senátem podle sněmovního tisku 219/7 bylo přítomno 181 poslanců, z nichž pro zákon hlasovalo 98 a 81 bylo proti. S ohledem na uvedené skutečnosti se ve vyjádření konstatuje, že předmětný zákon ve znění postoupeném Senátem byl schválen potřebnou většinou poslanců zákonodárského sboru, byl podepsán příslušnými ústavními činiteli, byl řádně vyhlášen a že zákonodárský sbor jednal v přesvědčení, že daný zákon je v souladu s Ústavou, ústavním pořádkem a právním řádem. Poslanecká sněmovna ponechává na Ústavním soudu, aby posoudil ústavnost napadených ustanovení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona o konkursu a vyrovnání a vydal příslušné rozhodnutí.

Podle § 42 odst. 3 a § 69 zákona č. 182/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zaslal Ústavní soud předmětný návrh i Senátu Parlamentu České republiky. Ve svém vyjádření ze dne 8. ledna 2002 jeho předseda doc. JUDr. Petr Pithart úvodem konstatuje, že předmětný návrh směřuje proti ustanovením, která byla do zákona o konkursu a vyrovnání vložena zákonem č. 105/2000 Sb. Tuto novelu zákona o konkursu a vyrovnání projednala Poslanecká sněmovna dne 28. ledna 2000 na 21. schůzi, přičemž pro přijetí návrhu hlasovalo v hlasování č. 538 ze 152 přítomných poslanců 128 a 1 byl proti. Návrh zákona byl Senátu předložen dne 7. února 2000, v souladu s jednacím řádem Senátu byl přikázán k projednání ústavněprávní-

mu výboru a výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Ústavněprávní výbor projednal návrh zákona dne 23. února 2000 a přijal k němu usnesení č. 159, ve kterém doporučil Senátu vrátit návrh zákona Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy. Rovněž výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu na své schůzi, konané dne 23. února 2000, dospěl k závěru doporučit Senátu vrácení návrhu Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy (usnesení č. 247). V rámci rekapitulace průběhu zákonodárského procesu se dále ve vyjádření uvádí, že Senát návrh předmětného zákona projednal na své 16. schůzi druhého funkčního období, konané dne 1. března 2000, a svým usnesením č. 302 jej vrátil Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy. Pro vrácení návrhu zákona s pozměňovacími návrhy hlasovalo v hlasování č. 143 z 53 přítomných senátorů 52 a 1 se hlasování zdržel. Poslanecká sněmovna návrh zákona pak opětovně projednala dne 4. dubna 2000 na své 24. schůzi a ve znění pozměňovacích návrhů přijatých Senátem jej schválila usnesením č. 902, když se pro něj v hlasování pořadového čísla 32 ze 181 přítomných vyslovilo 98 poslanců a 81 poslanců bylo proti. Ve vyjádření se připomíná, že pozměňovací návrhy Senátu se předmětných ustanovení dotkly pouze okrajově, a to v rovině terminologické, kdy bylo v § 5 odst. 1 slovo „pracovníků“ nahrazeno slovem „zaměstnanců“.

K podanému návrhu na zrušení ustanovení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona o konkursu a vyrovnání předseda Senátu konstatuje, že Senát neshledal v osvobození od zaplacení zálohy na náklady konkursu v případech týkajících se mzdových nároků zaměstnanců porušení čl. 9, 26 a 28 Listiny, když sdílí přesvědčení, že praxe zcela nepochybně ukázala na nutnost zvýšené ochrany mzdových nároků zaměstnanců (což se promítlo v § 32 zákona o konkursu a vyrovnání). Ve vyjádření se připouští, že je otázkou, zda tam, kde navrhovatel není schopen zálohu zaplatit, by nebylo praktické přenést tuto povinnost ze zákona na osoby povinné podat návrh na konkurs (§ 3) tak, aby ji zaplatily ze svého, pokud návrh na prohlášení konkursu nepodaly nebo podaly opožděně, či přenést náklady spojené s činností správce konkursní podstaty na subjekt, který správce ustavil. V závěru předseda Senátu vyslovuje přesvědčení, že Senát si je vědom skutečnosti, že napadeným ustanovením došlo v daném případě k disproporcii mezi zájmem společnosti na urychleném a spravedlivém průběhu konkursního řízení a právem správce konkursní podstaty na odměnu za práci, kterou vykonal, nesouhlasí však s argumentací o rozporu s čl. 28 Listiny, neboť správce konkursní podstaty nevykonává tuto činnost jako zaměstnanec.

III.

Podle ustanovení § 44 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb. Ústavní soud může se souhlasem účastníků upustit od ústního jednání, nelze-li od tohoto jednání očekávat další objasnění věci. Vzhledem ke skutečnosti, že citované ustanovení lze vztáhnout na posouzení předmětné věci, Ústavní soud si vyžádal od účastníků řízení

vyjádření, zdali souhlasí s upuštěním od ústního jednání. Podáním ze dne 28. května 2002 předseda senátu 1 Ko Vrchního soudu v Praze a podáními z téhož dne rovněž předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a ze dne 29. května 2002 předseda Senátu Parlamentu České republiky vyjádřili s návrhem Ústavního soudu svůj souhlas.

Podle § 56 zákona č. 182/1993 Sb. se nález Ústavního soudu vyhláší vždy veřejně, a to i v případech, kdy se na základě § 44 odst. 2 tohoto zákona upustilo od ústního jednání. Ústavní soud stanovil veřejně vyhlášení nálezu v předmětné věci na 16. července 2002.

IV.

Ústavní soud nejprve zkoumal, jak mu ukládá § 68 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byl-li zákon č. 105/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, přijat a vydán v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem.

Z předložených sněmovních tisků a těsnopiseckých zpráv, jakož i vyjádření účastníka řízení bylo zjištěno, že schůze, na níž se o zákonu hlasovalo, se zúčastnil dostatečný počet poslanců, resp. senátorů. Poté, co Senát vrátil návrh zákona Poslanecké sněmovně, ta zákon schválila ve znění Senátem přijatých pozměňovacích návrhů. Zákon byl přitom přijat potřebným počtem hlasů (když dne 28. ledna 2000 na 21. schůzi pro přijetí návrhu hlasovalo v hlasování č. 538 ze 152 přítomných poslanců 128 a 1 poslanec byl proti, dne 1. března 2000 pro vrácení návrhu zákona s pozměňovacími návrhy hlasovalo v hlasování č. 143 z 53 přítomných senátorů 52 senátorů a 1 senátor se hlasování zdržel a dne 4. dubna 2000 na své 24. schůzi Poslanecká sněmovna návrh předmětného zákona ve znění pozměňovacích návrhů přijatých Senátem schválila usnesením č. 902, když se pro něj v hlasování pořadového čísla 32 ze 181 přítomných vyslovilo 98 poslanců a 81 poslanců bylo proti). Předmětný zákon byl podepsán příslušnými ústavními činiteli a byl pod č. 105/2000 Sb. řádně vyhlášen v částce 32 Sbírky zákonů, která byla rozeslána dne 25. dubna 2000, a podle čl. VIII nabyl účinnosti dne 1. května 2000.

V.

Dikce napadených zákonných ustanovení je následující:

Ustanovení § 5 odst. 1 věty druhé zákona o konkursu a vyrovnání: „Pokud pohledávka navrhovatele vyplývá ze mzdových nároků, je navrhovatel od zaplacení zálohy osvobozen s výjimkou zaměstnanců uvedených v § 67b.“

Ustanovení § 8 odst. 3 věty druhé téhož zákona: „Nároky správce se uspokojují z konkursní podstaty, a pokud k tomu nestačí, ze zálohy na náklady konkursu složené navrhovatelem.“

VI.

Smyslem a účelem zákona o konkursu a vyrovnání podle § 1 zákona č. 328/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je uspořádání majetkových poměrů dlužníka, který je v úpadku. Dlužník je v úpadku, má-li více věřitelů a není-li schopen po delší dobu plnit své splatné závazky. Fyzická osoba, je-li podnikatelem, a právnická osoba je v úpadku i tehdy, jestliže je předlužena. Konkursní řízení představuje tudíž speciální proceduru spjatou s určitým veřejnoprávním zásahem za účelem uspořádání majetkových poměrů všech subjektů dotčených dlužníkovým úpadkem.

Obligatorní, pojmovou součástí konkursního řízení je ustavení správce konkursní podstaty (§ 8 zákona o konkursu a vyrovnání). Podle shodného názoru judikatury i doktríny správce konkursní podstaty není účastníkem konkursního řízení; jako zvláštní procesní subjekt má však samostatné postavení jak vůči úpadci, tak vůči konkursním věřitelům, a nelze jej považovat za zástupce konkursních věřitelů ani za zástupce úpadce (viz stanovisko Nejvyššího soudu Cpjn 19/98, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 7/1998; K. Eliáš, *Konkurs. Právník* č. 2/1995, str. 123; F. Zoulík, *Zákon o konkursu a vyrovnání. Komentář*. 3. vyd., Praha 1998, str. 63 - 70; J. Zelenka, J. Maršíková, *Zákon o konkursu a vyrovnání a předpisy související. Komentář*. Praha 2002, str. 159).

Doktrína řadí správce konkursní podstaty mezi zvláštní veřejnoprávní orgány, přičemž jeho úkolem je zajištění řádného průběhu konkursu (viz. K. Eliáš, *Konkurs. Právník* č. 2/1995, str. 123; H. Hrstková, R. Tománek, *Některé základní otázky zákona o konkursu a vyrovnání. Právo a podnikání* č. 10/1994, str. 27 a násl.: Fr. Štajgr, *Konkursní právo*. Praha 1947, str. 71).

S vymezením doktrinárním se Ústavní soud ztotožňuje, vycházející z hledisek vymezujících pojem veřejnoprávního orgánu. Jsou jimi veřejný účel, způsob ustavení a pravomoc. Veřejný účel instituce správce konkursní podstaty nutno spatřovat v akceptaci omezeného veřejného zásahu do řešení majetkových vztahů, jež se dostaly do krizové situace. Způsob jeho ustavení je dán rozhodnutím státního orgánu (soudu). Jeho oprávnění, jež jsou zakotvena v řadě ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání (§ 14, § 17 až 20, § 24, § 26 až 29), vzhledem ke své heteronomní povaze (když správce nelze považovat za zástupce konkursních věřitelů ani za zástupce úpadce) pak představují výkon pravomoci (na rozdíl od heteronomní povahy veřejnoprávních aktů akty soukromoprávní - právní úkony - mají povahu autonomní).

Správce je fyzická nebo právnická osoba zapsaná v seznamu správců, ustavená soudem (§ 8 zákona o konkursu a vyrovnání). Správce má přitom nárok na odměnu a na náhradu hotových výdajů (§ 8 odst. 3 uvedeného zákona). Tyto částky jsou pak součástí nákladů konkursu. Podle § 8 odst. 3 zákona o konkursu a vyrovnání se nároky správce uspokojují z konkursní podstaty,

a pokud k tomu nestačí, ze zálohy na náklady konkursu složené navrhovatelem.

Z navrhovatelovy obecné povinnosti zaplatit zálohu na náklady konkursu zákon zakotvuje výjimku, podle které, vyplývá-li navrhovatelova pohledávka ze mzdových nároků, je navrhovatel od zaplacení zálohy osvobozen s výjimkou vedoucích pracovníků dlužníka a osob jim blízkých (§ 5 odst. 1 zákona o konkursu a vyrovnání). Smyslem a účelem této výjimky, jak na tuto skutečnost poukazuje vyjádření Senátu, byla nutnost zvýšené ochrany mzdových nároků zaměstnanců (což se promítlo rovněž v § 32 zákona o konkursu a vyrovnání). Ústavní soud sdílí v této souvislosti přesvědčení zákonodárce, dle něhož osvobození od zaplacení zálohy na náklady konkursu v uvedených případech a účel, jenž byl tímto opatřením zákonodárcem sledován, není v rozporu s ústavním pořádkem, z pohledu navrhovatelovy argumentace pak zejména s ustanoveními čl. 9, 26 a 28 Listiny.

Uvedená zákonná konstrukce umožňuje vzniknout situaci, kdy v konkursním řízení není zpeněžen žádný majetek z konkursní podstaty a záloha na náklady konkursu nebyla složena, neboť navrhovatel domáhající se prohlášení konkursu byl od této povinnosti podle § 5 odst. 1 zákona o konkursu a vyrovnání osvobozen coby úpadcův věřitel domáhající se uspokojení mzdového nároku. Za těchto okolností ustanovení § 8 odst. 3 věty druhé zákona nezakotvuje další alternativní zdroj, z něhož lze uspokojit nároky správce.

V této souvislosti nutno poukázat i na vývoj zákonné úpravy konkursu a vyrovnání, jež v novele zákona č. 328/1991 Sb. provedené zákonem č. 94/1996 Sb. opustila zásadu vyhledávací v konkursním řízení při zjišťování majetku úpadce před prohlášením konkursu. Podle důvodové zprávy k novelou nově vloženému ustanovení § 12a „soud napříště nebude mít povinnost před prohlášením konkursu zjišťovat rozsah majetku, ale zamítne návrh jen při zřejmém nedostatku potřebného majetku“. Účelem této novely bylo nejenom dosáhnout urychlení konkursního řízení, ale zejména odstranit nahrazování funkce správce konkursní podstaty soudem.

Otázkou první, již nutno v dané věci zodpovědět, je, zdali výkon funkce správce konkursní podstaty ústavně spadá pod rámeček, jenž je vymezen čl. 9 odst. 2 Listiny, resp. čl. 4 odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

Nejsou-li splněny důvody podle čl. 9 odst. 2 Listiny, podle odstavce 1 téhož ustanovení Listiny nesmí být nikdo podroben nuceným pracím nebo službám. obdobně podle čl. 4 odst. 2 Úmluvy se od nikoho nebude vyžadovat, aby vykonával nucené nebo povinné práce, přičemž za „nucenou nebo povinnou práci“ se podle čl. 4 odst. 3 Úmluvy nepovažují přesně vymezené okruhy prací a služeb.

K interpretaci daných ustanovení, a to ve věci, jejímž předmětem byla otázka stanovení odměny a náhrady

trestního řádu (dále jen „tr. ř.“), se Ústavní soud vyjádřil ve stanovisku sp. zn. Pl. ÚS - st. 1/96, Sběrka nálezů a usnesení Ústavního soudu (dále jen „Sběrka rozhodnutí“), svazek 9, str. 471 a násl. Konstatoval, že čl. 40 odst. 3 Listiny představuje speciální ústavní garanci práva na obhajobu, čl. 9 odst. 2 písm. d) Listiny zakotvuje ústavní mechanismus jejího zabezpečení. Podle něj se nejedná o nucenou práci nebo službu v případě jednání uloženého zákonem pro ochranu práv druhých. V případě nutné obhajoby se tudíž nejedná o nucenou práci, protože důvody nutné obhajoby, jakož i postup ustanovení obhájce při jejich naplnění jsou stanoveny zákonem (§ 36 a násl. tr. ř.), a to pro ochranu práva na obhajobu (čl. 40 odst. 3 Listiny). Ustanovení čl. 9 odst. 2 Listiny představuje nástroj ochrany celé řady svou povahou velmi rozdílných hodnot (například nástroj ochrany národní obrany, odstraňování důsledků živelních pohrom, nehod, ochrany života, zdraví nebo majetku). Lze si představit situace podle čl. 9 odst. 2 Listiny, ve kterých by k poskytnutí žádné náhrady nedošlo (například při odstraňování důsledků živelních pohrom). Kritériem, jímž by se měl zákonodárce při stanovování náhrad za jednání podle čl. 9 odst. 2 Listiny řídit, není tudíž princip ekvivalence, nýbrž princip proporcionality. Z hlediska ústavního je rozhodné, zdali se případný rozpor mezi rozsahem prací a služeb a náhradou dotýká čl. 9 odst. 2 písm. d) Listiny intenzitou narušující princip proporcionality, tj. způsobem spojujícím nepřiměřenou pracovní zátěž k úrovni přiznané odměny a náhrady hotových výdajů. Ústavní soud v této souvislosti odkázal rovněž na analogický právní názor vyslovený Evropským soudem pro lidská práva ve věci Van der Mussele v. Belgium (1983). Vycházejí z povahy věci, Ústavní soud vyloučil dopad ustanovení čl. 28 Listiny na posouzení dané věci.

Podle názoru Ústavního soudu právní názor vyjádřený ve stanovisku sp. zn. Pl. ÚS - st. 1/96 se na věc ústavnosti § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona o konkursu a vyrovnání nevztahuje. Výkon funkce správce konkursní podstaty na základě ustavení soudem z pohledu ústavního pod rámeček práce nebo služby uložené zákonem pro ochranu práv druhých podle čl. 9 odst. 2 písm. d) Listiny podřadit nelze.

Podle § 8 odst. 1 zákona o konkursu a vyrovnání se totiž správce zásadně vybírá ze seznamu správců, který vede soud příslušný k řízení, přičemž do seznamu správců lze zapsat fyzickou osobu nebo veřejnou obchodní společnost toliko tehdy, jestliže se zápisem souhlasí. Osoba zapsaná do seznamu může své ustavení správcem odmítnout, jen jsou-li pro to důležité důvody. Výjimečně může soud ustavit správcem i osobu do seznamu správců nezapsanou, pokud s ustavením souhlasí. Uvedeným mechanismem je zajištěn buď implicitní, předem daný obecný souhlas s výkonem funkce správce, nebo souhlas konkrétní pro daný případ. Proto výkon této funkce nespĺňuje znak absence souhlasu jako podmínky výkonu práce nebo služby ve smyslu čl. 9 odst. 2 Listiny, resp. čl. 4 odst. 3 Úmluvy.

Výkon funkce správce konkursní podstaty není součástí zaměstnaneckého vztahu, a tudíž svým obsahem, jakož i účelem a smyslem na něj nedopadá ustanovení čl. 26 Listiny. Není dále podnikáním ani provozováním jiné hospodářské činnosti, a nelze jej tudíž z pohledu ústavního podřadit pod rámeček vymezený čl. 26 Listiny.

Pokud byla jako východisko akceptována teze, dle níž lze správce konkursní podstaty zařadit mezi zvláštní veřejnoprávní orgány, pak z pohledu ústavního je pro danou věc klíčovou otázkou ústavních kautel odměňování a úhrada nákladů spojených s výkonem veřejných funkcí.

Tyto kautely jsou dány normativním obsahem, plynoucím z ústavního principu rovnosti (čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny). Při chápání ústavního principu rovnosti se Ústavní soud ztotožnil [a to zejména v nálezech ve věcech vedených pod sp. zn. Pl. ÚS 16/93 (Sběrka rozhodnutí, svazek 1, náleží č. 25; vyhlášen pod č. 131/1994 Sb.), sp. zn. Pl. ÚS 36/93 (Sběrka rozhodnutí, svazek 1, náleží č. 24; vyhlášen pod č. 132/1994 Sb.), sp. zn. Pl. ÚS 5/95 (Sběrka rozhodnutí, svazek 4, náleží č. 74; vyhlášen pod č. 6/1996 Sb.), sp. zn. Pl. ÚS 9/95 (Sběrka rozhodnutí, svazek 5, náleží č. 16; vyhlášen pod č. 107/1996 Sb.)] s chápáním ústavního principu rovnosti, jak byl vyjádřen Ústavním soudem ČSFR ve věci sp. zn. Pl. ÚS 22/92 (Sběrka usnesení a nálezů Ústavního soudu ČSFR, str. 42): „Je věcí státu, aby v zájmu zabezpečení svých funkcí rozhodl, že určité skupině poskytne méně výhod než jiné. Ani zde však nesmí postupovat libovolně... Pokud zákon určuje prospěch jedné skupiny a zároveň tím stanoví neúměrné povinnosti jiné, může se tak stát pouze s odvoláním na veřejné hodnoty.“ Ústavní soud tím odmítl absolutní chápání principu rovnosti, přičemž dále konstatoval: „rovnost občanů nelze chápat jako kategorii abstraktní, nýbrž jako rovnost relativní, jak ji mají na mysli všechny moderní ústavy“ (Pl. ÚS 36/93). Obsah principu rovnosti tím posunul do oblasti ústavněprávní akceptovatelnosti hledisek odlišování subjektů a práv. Hledisko první spaturuje tudíž ve vyloučení libovůle. Hledisko druhé vyplývá z právního názoru vyjádřeného v nálezu ve věci vedené pod sp. zn. Pl. ÚS 4/95 (Sběrka rozhodnutí, svazek 3, náleží č. 29; vyhlášen pod č. 168/1995 Sb.): „Nerovnost v sociálních vztazích, má-li se dotknout základních lidských práv, musí dosáhnout intenzity, zpochybňující, alespoň v určitém směru, již samu podstatu rovnosti. To se zpravidla děje tehdy, je-li s porušením rovnosti spojeno i porušení jiného základního práva, např. práva vlastnit majetek podle čl. 11 Listiny, některého z politických práv podle čl. 17 a násl. Listiny apod.“ (shodně Pl. ÚS 5/95). Hlediskem druhým při posuzování protiústavnosti právního předpisu zakládajícího nerovnost je tedy tímto založené dotčení některého ze základních práv a svobod. Jinými slovy řečeno, Ústavní soud ve své judikatuře interpretuje ústavní princip rovnosti ve smyslu akcesorické i neakcesorické rovnosti.

Vzhledem k rozmanitosti účelů veřejných funkcí z ústavního pořádku neplnou přímo kautely týkající se

zdrojů odměn a úhrady nákladů spjatých s jejich výkonem, jakož i kautely týkající se jejich struktury a výše (kupř. podle § 108 notářského řádu ve spojení s § 11 až 14 vyhlášky č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví, ve znění pozdějších předpisů, odměnu notáře jako soudního komisaře platí ten, kdo žádá o provedení notářského úkonu; stát je jím výjimečně v případě odúmrti). Nicméně z ústavního principu neakcesorické rovnosti, jejímž obsahem je vyloučení libovůle ze strany zákonodárce v rozlišování subjektů a práv, i pro oblast odměňování a náhrady nákladů spjatých s výkonem veřejných funkcí plyne maxima přiměřenosti. Je-li ústavně konformní účel zákonné úpravy umožňující konkurs i v případě, kdy v konkursním řízení není zpeněžen žádný majetek z konkursní podstaty a záloha na náklady konkursu nebyla složena, neboť navrhovatel domáhající se prohlášení konkursu byl od této povinnosti osvobozen, nutno pak považovat za porušení ústavního principu neakcesorické rovnosti stav, jenž je tím vytvořen v zákonné úpravě úhrady hotových výdajů a odměny správci. Ve srovnání s případy, ve kterých v konkursním řízení došlo ke zpeněžení majetku, resp. k zaplacení zálohy na náklady konkursu, a z nichž správcům byly uhrazeny hotové výdaje a odměna, pohledávky správce (úhrada hotových výdajů a odměny) v případech insolventního úpadce a osvobození navrhovatele od povinnosti zaplatit zálohu na náklady konkursu nebudou uspokojeny, neboť majetek podstaty nepostačuje k úhradě nákladů konkursu. Takto vytvořená nerovnost v odměňování a úhradě nákladů spjatých s výkonem veřejné funkce je nerovností jednak extrémní (jelikož pro jednu skupinu správců připouští neuhrazení odměny a náhrady hotových výdajů) a jednak nerovností, jíž schází jakýkoli účel a smysl (od účelu a smyslu zakládajícího nerovnost subjektů a práv na tomto místě nutno odlišit příčiny způsobující takovou nerovnost). Toliko jako obiter dictum lze na tomto místě uvést, že obdobně, jak je tomu ve srovnatelných věcech (§ 23 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii), by v těchto případech byla adekvátní úhrada odměny a hotových výdajů správci ze strany státu.

Vzhledem k uvedeným důvodům se ustanovení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona o konkursu a vyrovnání ocitají v rozporu s čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny a s čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (dále jen „Pakt“), není to však jejich dikce, nýbrž mezera v zákoně, kterou vytvářejí. Protiústavním je tudíž opomenutí zákonodárce, jež má za následek ústavně neakceptovatelnou nerovnost (k doktrinárnímu pojetí pojmu opomenutí zákonodárce viz V. Šimíček, *Opomenutí zákonodárce jako porušení základních práv*. Deset let Listiny základních práv a svobod v právním řádu České republiky a Slovenské republiky. Eds. B. Dančák, V. Šimíček, Brno 2001, str. 144 - 159).

V předmětné věci se přitom jedná o mezeru nepravou, jejímž obsahem je neúplnost psaného práva (jeho absence) ve srovnání s explicitní úpravou obdobných případů, tj. neúplnost z pohledu principu

rovnosti anebo z pohledu obecných právních principů. Ilustrací způsobu řešení takovéto mezery je náleze ve věci sp. zn. Pl. ÚS 48/95 (Sbírka rozhodnutí, svazek 5, náleze č. 21; vyhlášen pod č. 121/1996 Sb.), v němž mezeru vytvořenou nerovností právní úpravy Ústavní soud normativně vyplnil pomocí ústavně konformní interpretace příslušné zákonné úpravy (argumentu a *minoris ad maius*), přičemž návrh na její zrušení, jelikož svojí dikcí neodporovala ústavnímu pořádku, zamítl.

Uvedenou metodu v rozhodované věci použít nelze. Obsahem ustanovení, jehož absence v zákonu o konkursu a vyrovnání zakládá neodůvodněnou nerovnost, je stanovení subjektu, jenž by uhradil, resp. zdroje, z něhož by došlo k úhradě odměny a hotových výdajů správce v případě insolventního úpadce a osvobození navrhovatele konkursu od zaplacení zálohy na náklady konkursu. Normu, jež by byla obsahem takového ustanovení, ale z dikce zákona o konkursu a vyrovnání interpretací dovodit nelze.

Vycházeje ze všech uvedených důvodů, dospěl Ústavní soud k závěru, že ustanovení § 5 odst. 1 věty druhé a § 8 odst. 3 věty druhé zákona o konkursu a vyrovnání jsou v rozporu s čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny a s čl. 26 Paktu, pročež plénum Ústavního soudu rozhodlo o jejich zrušení. Ústavní soud podle § 70 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb. účinnost derogačního nálezu odložil ke dni 31. března 2003, aby tím zákonodárci umožnil nyější protiústavnost odstranit.

VII.

Z ústavní maximy podle čl. 9 odst. 2 Ústavy neplynou konsekvence toliko pro ústavodárce, nýbrž i pro Ústavní soud. V nepřipustnosti změny podstatných náležitostí demokratického právního státu je obsažen i pokyn Ústavnímu soudu, dle kterého žádnou novelu Ústavy nelze interpretovat v tom smyslu, že by jejím důsledkem bylo omezení již dosažené procedurální úrovně ochrany základních práv a svobod.

Z uvedeného východiska nutno posuzovat změny, jež přinesla novela Ústavy, provedená ústavním zákonem č. 395/2001 Sb., a to v ustanoveních čl. 1 odst. 2, čl. 10, čl. 39 odst. 4, čl. 49, čl. 87 odst. 1 písm. a) a b) a čl. 95 Ústavy. Ústavní zakotvení všeobecné inkorporační normy, a tím překonání dualistické koncepce vztahu práva mezinárodního a práva vnitrostátního, nelze interpretovat ve smyslu odstranění referenčního hlediska ratifikovaných a vyhlášených mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách pro posuzování vnitrostátního práva Ústavním soudem, a to s derogačními důsledky.

Proto rozsah pojmu ústavního pořádku nelze vyložit toliko s ohledem na ustanovení čl. 112 odst. 1 Ústavy, nýbrž i vzhledem k ustanovení čl. 1 odst. 2 Ústavy, a do jeho rámce zahrnout i ratifikované a vyhlášené mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách.

Nepřímo pro tento závěr svědčí i ustanovení čl. 95 odst. 2 Ústavy, když jinak by je bylo nutno vykládat v tom smyslu, že v případě rozporu zákona s ústavním zákonem soudce obecného soudu není kvalifikován věc posoudit a je povinen ji předložit Ústavnímu soudu, v případě rozporu zákona a smlouvy o lidských právech, jenž je ústavněprávně stejné povahy a kvality, je podle čl. 10 Ústavy povinen postupovat dle mezinárodní smlouvy. Ať by již takové rozhodnutí bylo přijato kteroukoli soudní instancí, v právním systému neobsahujícím soudní precedens v kvalitě a závaznosti prameně práva by nikdy nemohlo nabýt případně i faktických derogačních důsledků. Pro dvě, svou ústavní povahou identické situace by tak byla Ústavou vytvořena ničím neodůvodněná procedurální nerovnost, což na základě argumentu reductionis ad absurdum nelze přisuzovat ústavodárci v poloze účelu ústavní novely.

Uvedené interpretaci ustanovení čl. 1 odst. 2, čl. 10, čl. 87 odst. 1 písm. a) a b), čl. 95 a čl. 112 odst. 1 Ústavy svědčí i skutečnost, že i po přijetí ústavního zákona č. 395/2001 Sb. zákonodárce nezměnil ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a § 224 odst. 5 tr. ř., která ukládají obecným soudům povinnost přerušit ří-

zení a předložit věc k posouzení Ústavnímu soudu nejen v případě rozporu zákona či jeho jednotlivých ustanovení s ústavním zákonem, nýbrž i v případě jejich rozporu s mezinárodní smlouvou, která má přednost před zákonem.

Z uvedených důvodů nutno čl. 95 odst. 2 Ústavy interpretovat v tom smyslu, že je povinností obecného soudu předložit Ústavnímu soudu k posouzení rovněž věc, v níž dojde k závěru, že zákon, jehož má být při jejím řešení použito, je v rozporu s ratifikovanou a vyhlášenou mezinárodní smlouvou o lidských právech a základních svobodách.

Veden naznačenými úvahami Ústavní soud v předmětné věci neomezil posuzování ústavnosti navrhovatelem napadených ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání toliko na zkoumání jejich souladu s ústavními zákony, nýbrž i s ratifikovanými a vyhlášenými mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách.

Předseda Ústavního soudu:
v z. JUDr. Holeček v. r., místopředseda

Zprávy z Komory

Informace o tom, zda je správce konkursní podstaty povinen ze zákona vést podvojně účetnictví

Představenstvo pověřilo JUDr. M. Novákovou prověřit, zda je správce konkursní podstaty povinen ze zákona vést podvojně účetnictví.

Stanovisko: ve sbírce zákonů, částka 97/2002 byl publikován zákon č. 260/2002 Sb., kterým se mění mj. zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 539/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Důležitá jsou ustanovení této novely s doplněním o pasáž účetních soustav. Podle přechodných ustanovení se použijí ustanovení této novely, počínaje zdaňovacím obdobím 2002.

Nejdůležitější přínosy jsou:

- možnost vedení jednoduchého účetnictví pro fyzické osoby, které neprovozují činnost na živnostenský list a jinak podle §7/1 ZDP a kteří by jinak museli od roku 2002 vést podvojně účetnictví (tj. ti, kteří mají příjmy podle §7/2 ZDP, tj. z užití práv, sportovci, tlumočníci, atd.);
- jednorázové zahrnutí do daňových výdajů, výdaje na pořízení nehmotného majetku u fyzických osob účtující v soustavě jednoduchého účetnictví, které nebylo možné podle dosavadních předpisů v základu daně zohlednit;
- terminologické sjednocení u kategorie „pořizovací cena“, a to jak u cenných papírů, tak u pohledávek;
- výsledky operací s cennými papíry, které jsou určeny k obchodování, vykázané v účetnictví, budou bez dalších úprav přebírány pro zajištění daňové povinnosti.

Kromě uvedeného, zákon obsahuje ještě několik dalších změn v § 24 a např. nové ustanovení § 24 odst.7.

Závěr: Z díkce zákona nevyplývá povinnost pro správce konkursní podstaty vést podvojně účetnictví.

Opět k problémům v rozdělení příjmů správců konkursních podstat na více zdaňovacích obdobích

Zástupci představenstva Komory jednali s poslankyní JUDr. E. Dundáčkovou nad zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, zejména k problémům v rozdělení příjmů správců na více zdaňovacích obdobích. V Bulletinu jsme uveřejnili informaci, že návrh zákona, který tento problém řešil, byl schválen PSP ČR. Návrh zákona však nebyl schválen Senátem.

Sekretariát Komory upozorňuje na platné telefonické a faxové spojení

Telefon: 2 27195276 / Fax: 2 27195275

Dočasné e-mailové spojení: **tis-praha@tis-praha.cz**

Informace z tisku

Upozornění na chyby při podávání žádostí na Finanční úřad

Ing. Ladislav Říha, CSc.

Konkurz & Konjunktura 7-8, 2002

Autor článku seznamuje čtenáře s postupy a náležitostmi podávání žádostí, zejména u DPH. Upozorňuje na „nepřesnosti“ žádostí, se kterými se lze setkat v rámci daňových řízení a které ve svém důsledku způsobují prodlužování resp. někdy dokonce zastavení daňových řízení. „I ten nejpečlivější podnikatel se může neúmyslně dopustit porušení zákona nebo jiného pochybení. Toto porušení má ve většině případů za následek dodatečné vyměření daňové povinnosti a stanovení daňového příslušenství, které je plátcí doručeno rozhodnutím, které má formu dodatečného nebo platebního výměru, proti kterým se může plátcé odvolat v případě, že se zjištěním správce nesouhlasí.“ Pokud nebylo žádosti vyhověno v odvolacím řízení, existují při trvajícím nesouhlasu s rozhodnutím správce daně tzv. mimořádné opravné prostředky. Každý žadatel však musí pečlivě zvážit, v jakém stádiu se daňové řízení nachází a jaký cíl sleduje. Autor uvádí tři základní situace:

- plátcé se svojí žádostí snaží zvrátit ve svůj prospěch již pravomocné rozhodnutí; pro tento případ se jedná o žádost o obnovu řízení (§54 a §55 zákona o správě daní a poplatků) a žádost o přezkoumání daňových rozhodnutí (§55 b uvedeného zákona);
- plátcé žádá tzv. dobrodiní; jedná se o následující typy žádostí: o prominutí daně (§ 55 a), o prominutí příslušenství (§ 55 a), o prominutí daňového nedoplatku (§ 65) a posečkáni daně a povolení splátek (§ 60 zákona o správě daní a poplatků);
- uplatňuje nárok na vrácení daně v zákonem stanovených případech; žádost o vrácení daně v rámci zahraniční pomoci (§45c zákona o dani z přidané hodnoty), vrácení daně zahraničním osobám

(§ 45 d zákona o dani z přidané hodnoty), vrácení daně zdravotně postiženým osobám (§ 45 f zákona o dani z přidané hodnoty) a vrácení daně ozbrojeným silám cizích států.

Autor v článku podrobně rozebírá žádosti, kdy se plátcé snaží zvrátit pravomocné rozhodnutí ve svůj prospěch. Další typy podání budou charakterizovány v příštím čísle.

Správce máme nadbytek

Profesní komora ano, ale nejen aby pouze vzdělávala

Rozhovor Konkursních novin s JUDr. J. Maršíkovou, místopředsedkyní Krajského soudu v Hradci Králové a členkou komise pro přípravu nového úpadkového práva a správcem konkursní podstaty, advokátem Mr. M. Pavlovem.

Konkursní noviny č.17-18/2002

Z rozhovoru s JUDr. J. Maršíkovou:

• **Jaká je spolupráce se správci konkursní podstaty?**

Na spolupráci se správci konkursní podstaty si nemohu stěžovat, aspoň ve většině případů. S většinou správců, se kterými jsem se setkala v konkrétních konkursech, se spolupracovalo dobře a mohu se na ně spolehnout a vím, že odvedou dobrou práci, že na ně nebudou stížnosti a nebude docházet ke konfliktům. Musím ale také říci, že správců konkursní podstaty máme mnoho. U našeho soudu máme zapsáno 638 správců konkursní podstaty, z toho 189 advokátů, 22 veřejných obchodních společností a 427 jiných vhodných osob. Musím popravdě říci, že kvalita nových správců konkursní podstaty se zhoršuje postupem času. Je to asi tím, že mnohé agentury jsou schopny na Úřadech práce inzerovat, že se jedná o rekvalifikaci, že osoby, které prodou kursy, budou ustanovovány jako správci konkursní podstaty, takže najdou náhradní zdroj obživy.

Bobužel se jim v té době neřekne ta pravda, že správci je tolik, že by na jednoho správce konkursní podstaty vyšel jeden konkurs za dva roky, což nemůže žádného správce uživit.

• Jaké problémy existují, pokud jde o věřitelské výbory?

Zásadním problémem většiny věřitelských výborů je nezáměrem věřitelů o průběh konkursního řízení. Věřitelský výbor by měl dohlížet na činnost správce konkursní podstaty, ale většinou se to omezí na to, že správce konkursní podstaty žádá po věřitelském výboru souhlas k úkonům, kde to konkursní zákon předpokládá, zejména ke zpeněžení z volné ruky, k vyloučení nedobytných pohledávek a neprodejného majetku. Málokdy zaznamenám vlastní iniciativu věřitelského výboru, že by se sám pokoušel řešit nějaký problém, který v konkursu vyustane.

• Kdo by měl určovat správce konkursní podstaty?

Jsem toho názoru, že určování správce konkursní podstaty soudem, jak je tomu podle stávající právní úpravy, je správné. Nedomnívám se proto, že by určování správce někým jiným, než soudcem, např. věřitelskými orgány, bylo dobré.

• Je potřebná profesní komora správců konkursní podstaty?

Já se osobně domnívám, že by měla vzniknout profesní komora správců konkursní podstaty s povinným členstvím, která by nesla odpovědnost za odbornou úroveň správců. Stávající systém, kdy máme vedle sebe různé agentury, které školí a „vzdělávají“ správce konkursní podstaty, neodpovídá potřebám, protože úroveň těchto absolventů je někdy typicky nízká, což se týká různých rekvalifikačních kurzů. Proto je třeba vzdělávání sjednotit, úroveň zvýšit a nasadit celorepublikovou laťku pro to, kdo se může stát správcem konkursní podstaty a kdo ne.

• Otázka Mgr. M. Pavlovi: Měl jste konkurs, kde se podařilo zachovat výrobu?

Podle mého názoru jde v konkursním řízení především o uspokojování nároků věřitelů, což by mělo být zajištěno prodejem majetku z konkursní podstaty, to je prioritou. Není prioritou zachovávat výrobu nebo pracovních míst. Nicméně praxe mi potvrzuje, že pokud se podaří zachovat výrobu, tak se automaticky zvyšuje hodnota majetku a je lépe prodejny.

K připravované úpravě úpadkového práva

Zamyšlení prof. JUDr. F. Zoulíka nad některými aspekty z XII. Karlovarských právnických dnů

Konkursní noviny č. 17-18/2002

Autor se zabývá některými aspekty úpadkového práva, které jsou koncepčně nové. Věnuje pozornost posílení sanačního principu na rozdíl od dosud preferovaného principu likvidačního. Upozorňuje na to, že v rámci navrhovaných změn ve způsobu řešení úpadku nedochází jenom o rozšíření ve směru reorganizace, ale změnu mj. spatřuje i v tom, že volba způsobu řešení, která dosud závisela na úpadci bude napříště určena rozhodnutím soudu. Připravovaná úprava vnese změny do postavení všech procesních subjektů insolvenčního řízení, tedy i soudů (nová koncepce by měla vést k většímu důrazu na kontrolní činnost soudu). Autor zmiňuje řadu změn, které by přinesla připravovaná úprava do určení rozsahu majetkové podstaty. Věnuje pozornost problematice rovnoměrného uspokojení věřitelů.

Bankrotový rekord na dosah (stu)

EKONOM č. 37 2002

Počet podniků, které se ocitly v platební neschopnosti, překročí dle informace v článku koncem tohoto roku hranici 40 tisíc, dopad do německé ekonomiky je odhadován na 45 miliard eur. Podle správců konkursních podstat silně vzroste počet řízení, v nichž nebude žádný majetek, z jehož prodeje by se dala splatit alespoň část dluhů. Důvod je spatřován ve změně zákona, která umožní, aby se v konkursním řízení zbavili dluhů i občané, kteří nemají dostatek peněz ani na pokrytí nákladů řízení. V roce 2002 budou mezi insolventními podniky také i malé firmy, které dosud spadaly do kategorie spotřebitelské insolvence; tyto podniky zvýší počet firem v platební neschopnosti o 14,5 procenta.

Chyby se nevyhýbají ani portfolio manažerům

Daniel Gladiš, ředitel ABN AMRO

Hospodářské noviny ze dne 2. září 2002

Zajímavé pojednání o chybách, které se mohou objevit v práci portfolio manažerů:

- Investoři si často myslí, že investují, ale ve skutečnosti spekulují....
- Investování do trhů místo do jednotlivých titulů.....
- Investoři sází na budoucí růst...
- Podléhání davovým máním...
- Dobrá společnost není totéž jako dobrá investice.....

Bulletin, číslo 6, 2002, ročník VII

časopis Komory specialistů pro krizové řízení a insolvenční v ČR.

Redakční rada: vedoucí: Doc. Ing. Anna Klovová, CSc. Členové: Ing. Miroslav Heger, Ing. František Chochola, Ing. Jiří Kocvrlich, Pavlína Linhartová, Ing. Václav Pelikán.

Adresa redakce: Komora specialistů pro krizové řízení a insolvenční v ČR, Dlouhá 16, 110 00 Praha 1 tel.: 227 195 276, fax: 227 195 275, náhradní e-mail: tis-praha@tis-praha.cz.

Přijem inzerce: Infomedia, s.r.o., Hráskeho 15, 148 00 Praha 4, tel.: 271 911 131, fax: 271 911 128 e-mail: infomedia@infomedia.cz. **Sazba a distribuce:** Infomedia, s.r.o., tel.: 271 911 131.

Tisk: Wendy, s.r.o., Mělník, tel.: 315 625 115.

Cena: 70 Kč (pro členy KSKŘI zdarma). Vychází 7 x ročně. Toto číslo vyšlo 1.10. 2002